

Joy Matters

1. Talmud Yerushalmi, Megilah 1:4

ר' זעירה בעא קומי ר' אבהו: ויעשו אותן שבת? א"ל "לעשות אותם ימי משתה ומשחה" - את ששמחתו תלויה בב"ד, יצא זה ששמחתו תלויה בידי שמים.

Rabbi Zeira asked before Rabbi Avahu: Why not make [the Purim seudah] on Shabbat? He replied: Esther 9:22 says, "To make them days of feasting and joy" – that for which the joy depends on the court, not [Shabbat] where it depends on G-d.

2. Rabbi Avraham Price, Mishnat Avraham 9:1 (Vol. 1 pg. 194)

משמע ג"כ דשבת חייב בשמחה. ואולי אין מיכן ראיה, דאפשר דהפירוש שבשבת אין כאן חיוב שמחה אלא רק בשמחה שהוא בידי שמים, היינו שמחה רוחנית. כי באמת בשבת לא כתיב שום דבר משמחה אלא עונג מדברי קבלה "וקראת לשבת עונג", וממילא גם חיוב שמחה יש מדברי קבלה, דהא לא יצייר עונג בלא שמחה.

This indicates that one is also obligated in joy on Shabbat. But perhaps there is no proof from here; perhaps it means that there is no obligation for joy, but there is joy from G-d, meaning spiritual joy. For in truth, nothing about joy is written regarding Shabbat, only pleasure [oneg] in the Prophets, "And you shall call Shabbat 'pleasure'." Then the obligation for joy is also only from the Prophets, for there cannot be pleasure without joy.

3. Rashi, Comment to Beitzah 16a נשמה יתירה

רוחב לב למנוחה ולשמחה, ולהיות פתוח לרוחה, ויאכל וישתה ואין נפשו קצה עליו.
Breadth of spirit for rest and joy, and to be open wide, to eat and drink without being repulsed.

4. Rambam, Mishneh Torah, Hilchot Yom Tov 6:18

והאנשים אוכלין בשר ושותין יין שאין שמחה אלא בבשר ואין שמחה אלא ביין.
And men eat meat and drink wine, for there is no joy without meat and there is no joy without wine.

5. Rambam, Mishneh Torah, Hilchot Shabbat 30:10

אכילת בשר ושתיית יין בשבת עונג הוא לה, והוא שהיתה ידו משגת.
Eating meat and drinking wine on Shabbat provides pleasure, if one can afford it.

6. Rabbi Avraham Price, Mishnat Avraham 9:1 (Vol. 1 pg. 194)

משמע דאכילת בשר ושתיית יין יש בו משום שמחה וגם משום עונג, לכן בשבת הוא מזכיר החיוב לאכול בשר ולשתות יין משום עונג ולא משום שמחה, אבל ביו"ט שיש חיוב שמחה אז החיוב בבשר ויין הוא משום שמחה.

This implies that eating meat and drinking wine involve both joy and pleasure. Therefore, on Shabbat he mentions the obligation to eat meat and drink wine for pleasure, not for joy, but on Yom Tov, when there is an obligation for joy, then the obligation for meat and wine is because of joy.

7. Rabbi Yaakov Baal haTurim, Tur Orach Chaim 288

והא דאיתא בפרק אין עומדין היושב בתענית בשבת קורעים לו גזר דינו של ע' שנה מיירי בתענית חלום שאותו מותר בשבת לפי שנפשו עגומה על חלומו שראה וחושב שיתבטל בשכר התענית א"כ התענית הוא עונג לו. ומ"מ צריך להתענות יום אחר...

When Berachot 31b says, "One who fasts on Shabbat, they tear up his decree [limiting him to] 70 years," this is a fast for a dream, which is permitted on Shabbat because he is despondent due to the dream he saw, and he thinks that it will be nullified as a reward for fasting. Therefore, the fast is his pleasure. Still he must fast an additional day...

8. Rabbi Avraham Price, Comments to Sefer Chasidim 286 (Vol. 1 pg. 143)

וצריך ביאור, דאם התענית תענוג לו במה יתכפר עונו ובמה יקרע גזר דינו? הלא כל הטעם דהתענית קורע גזר דין הוא משום שאדם מצטער בתעניתו, לכן התענית הוא בסוג תשובה... ובע"כ דבאמת התענית צער לו, כי במה שמתענה מצטער, אלא שיש לו שמחה מאותו צער כי יודע שעל ידי הצער הזה יקרע גזר דינו, ואם לא יתענה הגם שיתענה מאכילתו אבל יהי' בעצב שהוא היפך השמחה, כי כן הוא האמת שתענוג וצער וכן שמחה ועצבות הוא דבר והיפוכו. לכן אמרו חז"ל מוטב שיצטער מתעניתו ויבטל מצות עונג, כי על ידי זה יקיים מצות שמחה, וגזר דינו יתהפך לטובה, משיקיים מצות עונג ויבטל מצות שמחה ולא יקרע גזר דינו.

This requires explanation: If the fast is pleasure for him, how is his sin atoned, and how is his decree torn up? The whole reason that a fast tears up a decree is because one is pained by fasting, so that fasting is a form of repentance... It must be that the fast is truly painful for him, for fasting causes him pain. However, he experiences joy from that pain, knowing that via this pain his decree will be torn up. And if he would not fast, then although he would have pleasure from eating, he would be sad, which is the opposite of joy. It is so, in truth – pleasure and pain, and joy and sorrow, are opposites. Therefore the Sages said it would be better to have pain from fasting and eliminate the mitzvah of pleasure, so that he would fulfill the mitzvah of joy and his decree would be converted to good, rather than fulfill the mitzvah of pleasure and eliminate the mitzvah of joy and not tear up his decree.

9. Talmud, Moed Katan 15a

אבל אסור בדברי תורה מדקאמר רחמנא ליחזקאל דם

A mourner may not learn Torah; Gd told Yechezkel, "Be silent."

10. Rashi, Comment to Moed Katan 21a ואסור לקרות

והא דאמר (סוכה כה.) אבל חייב בכל המצות האמורות בתורה חוץ מן התפילין - התם שאר מצות בעלמא, אבל הני - אית בהו שמחה. When Succah 25a says a mourner is obligated in all biblical mitzvot other than tefillin, that refers to general mitzvot, but this involves joy.

11. Rabbi Avraham Price, Comments to Sefer Chasidim 286 (Vol. 1 pp. 180-181)

נראה לענ"ד ששני מושגים יש, אדם השרוי בעצבות והוא אוכל ונהנה מאכילתו, ויש אדם שהוא רעב ושמח מבורה טובה שהגיעה אליו או משמיעת שיר וזמר. ולאבל לא נאסר לו הנאה, כי מותר לו לאכול ולהנות מאכילתו. ולא נאסרה לו אלא השמחה, לפיכך אסור לו ללמוד בימי אבלו מפני שהתורה משמחת לב...

It appears, in my humble opinion, that there are two concepts. One who is enveloped in sorrow and eat, and enjoys eating, and one who is hungry but is happy from the arrival of good news or hearing music and song. Pleasure is not prohibited for a mourner, for he may eat and enjoy his eating. He is only prohibited from joy. Therefore he may not learn while in mourning, because Torah gladdens the heart...

Angst Matters

12. Vayikra 23:7-8

ביום הראשון מקרא קדש יהיה לכם כל מלאכת עבודה לא תעשו: והקרבתם אשה לד' שבעת ימים ביום השביעי מקרא קדש כל מלאכת עבודה לא תעשו:

On the first day, it shall be a holy convocation for you; you shall no *melechet avodah*. And you shall bring an offering to G-d for seven days; on the seventh day shall be a holy convocation, you shall do no *melechet avodah*.

13. Ramban to Vayikra 23:7

ספרי (פנחס קמז): "כל מלאכת עבודה לא תעשו (במדבר כה יח), מגיד שאסור בעשיית מלאכה. מנין להתיר בו אוכל נפש? נאמר כאן 'מקרא קדש' ונאמר להלן (שמות יב טז) 'מקרא קדש', מה להלן להתיר בו אוכל נפש, אף כאן להתיר בו אוכל נפש." ונראה לי כי "עבודה" אצל רבותינו ז"ל טורח ועמל שאדם עובד בו לאחר, מלשון עבודת עבד (ויקרא כה לט)... ואם כן, היה באפשר שמלאכות קלות שאדם עושה להנאת עצמו מותרת ואף על פי שאינה אוכל נפש, ושיהיה אוכל נפש מרובה שהשמש עובד בו לרבו אסור. ועל כן שאל, מנין שההיתר הזה הוא באוכל נפש עד שנתיר כל אוכל נפש אפילו בטורח, ונאסור כל שאר המלאכות שאפילו הקלות שבהם 'מלאכת עבודה' איקרו? תלמוד לומר 'מקרא קדש' לגזירה שוה ששם באה כל מלאכה לאיסור וכל אוכל נפש להתיר.

Sifri Pinchas 147 says, "Bamidbar 28:18 says, 'You may not perform any *melechet avodah*.' This states that one may not perform *melachah*. How do we know to permit preparation of food? Here it says 'holy convocation', and in Shemot 12:16 it says 'holy convocation'. Just as there it permits preparation of food, so too here it permits preparation of food." It appears to me that our Sages understood *avodah* to mean strain and struggle one does for another, like "a slave's *avodah*" in Vayikra 25:39... And if so, then perhaps easy *melachah* one performs for himself would be permitted even if it were not for eating, and a servant's large amount of work for his master's food would be prohibited! Therefore this midrash asked, "How do we know to permit preparing food even with strain, and to prohibit other *melachah*, for even easy *melachah* is called *melechet avodah*? Thus it says "holy convocation" as a pleonasm to prohibit all *melachah* and to permit preparation of food.

14. Talmud, Moed Katan 13a

מועד משום טרחא הוא.

The prohibition against certain actions on *chol hamoed* is because of strain.

15. Rabbi Moshe of Coucy, Smag, Prohibition 75

פירוש כשטורה נראה מבזה את המועדות

Meaning: When he strains, he appears to degrade the festivals.

16. Rabbi Avraham Price, Comments to Smag Prohibition 75 #239 (pp. 147-148)

ויש לומר דזה הוא הטעם שהתירו רבותינו לעשות דבר האבד בחול המועד, משום דבתורה כתיב "תחוגו את חג ד' שבעת ימים", אם כן חייב אדם שיחוג כל השבעת הימים הכולל גם את חולו של מועד. ומה הוא חג? אם אדם שמח ואין בו עצבות. אבל זה העוסק בדברים שיש בהם טירחא הלא הטירחא מפריעה אותו מלהיות שמח ומלחוג. אמנם אם נאסר לו לאדם שיעשה אפילו דבר האבד, וידע שבשביל החג הרי הוא מאבד את ממונו, הלא זה תשפיע עליו עצבו עד למאד. אבל אם יהי' מותר לעסוק בדבר האבד יהי' שש ושמח ולא תחשב עליו הטירחא לעצבות אלא לשמחה.

One could say that this is why our Sages permitted preventing loss on *chol hamoed*, because the Torah says, "You shall celebrate the *chag* for seven days," and so one must celebrate the *chag* for all seven days, including *chol hamoed*. And what is *chag*? To be happy, without any sorrow. But one who is involved in strain, the strain disturbs his joy and celebration. But if we would prohibit him even from preventing loss, and he would know that due to the *chag* he is losing his property, that would inflict great sorrow upon him. But if he could prevent loss, he would rejoice and be happy, and the strain would not be a source of sadness for him, but of joy.

17. Talmud Yerushalmi, Bava Kama 8:6

רקק ולא הגיע בו הרוק מהו. א"ר יוסי הדא אמרה המבייש את חבריו בדברים פטור.

If he spits, but the spit does not reach the other, what is the law? Rabbi Yosi said: This says that one who embarrasses another person verbally is exempt.

18. Talmud, Bava Kama 91a

אמרי במערבא משמיה דרבי יוסי בר אבין זאת אומרת ביישו בדברים פטור מכלום.

In the West, they cited Rabbi Yosi bar Avin to say: This says that one who embarrasses another person verbally is entirely exempt.

19. Rabbi Yehudah heChasid, Sefer Chasidim 44 (90)

רקק בפניו ולא הגיע לו הרוק, פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמים. אפי' ציער כל שהוא, על כל צער וצער שהוא מצער את חבריו יענש בידי שמים...

If he spits in his face and the spit does not reach him, he is exempt in human court, and liable by Divine law. Even if he pains him at all, for any pain he inflicts upon another, he will be punished by Heaven...

20. Rabbi Avraham Price, Comments to Sefer Chasidim 90 (Vol. 1 pp. 58-59)

והנני מסופק בדברי רבינו אם הפירוש המבזה את חבריו ברבים פטור מדיני אדם דוקא, אבל בדיני שמים חייב אפילו בצער כל דהו, כלומר שיקבל עונשו בידי שמים... או אולי הכוונה שהם שני ענינים, כלומר פטור מדיני אדם דוקא, אבל חייב בדיני שמים, היינו שמדיני שמים חייב זה המבייש לפייסו בממון כמו שהי' מביישו על ידי מעשה. והטעם לדבר מפני שעל כל צער שאדם מצער את חבריו יענש בידי שמים, כלומר אם אינו מפייסו, לכן אם בא לצאת ידי שמים מחויב הוא לפייסו בממון.

I am uncertain regarding our master's words. Does this mean that one who degrades another in public is exempt specifically in human court, but in Divine law he is liable for any pain, meaning he will be punished by Heaven... Or does it mean that these are two [separate] things: He is exempt in human court, specifically, but he is liable in Divine law, meaning that by Divine law this person who embarrasses another is obligated to satisfy him financially, as though he had embarrassed him with a deed.

The rationale is that for every bit of pain one inflicts on another, he will be punished by Divine law, meaning if he does not satisfy him. Therefore, if he wants to fulfill his Divine obligation, he must satisfy him financially.

21. Rabbi Avraham Price, Comments to Sefer Chasidim 706 (Vol. 2 pp. 75)

הגם דאין בקול דין גזל משום דאינו בהשבון, דהא אי אפשר להשיב את הקול או את הדברים, אבל אסור משום שבעל הדבור יש לו צער מגזילת קולו. והוא כעין דאמרינן בסנהדרין נז, "צערא בשעתא מי לית ליה", פירש"י הלכך גזל הוא.

Even though there is no "theft" regarding a voice, for it is not under *hishavon*, for one cannot restore the voice or the words, it is still prohibited because the speaker is pained by the theft of his voice. It is like Sanhedrin 57a, "Does he not have momentary pain?" And Rashi explains that therefore it is theft.

The Joy of Torah Study

22. Rabbi Yosef Karo, Shulchan Aruch, Yoreh Deah 221:11-13

אם אסר ספרו על חבירו, אסור לנאסר ללמוד בו... המודר הנאה משופר, מותר לתקוע בו תקיעה של מצוה.

If he prohibits his book for another person, that person may not learn from it... One who is under a vow not to benefit from a shofar may still blow it for the mitzvah.

23. Rabbi David Halevi, Taz Yoreh Deah 221:40

בהדיא כתוב בתשו' מיימון שהטעם שאין משאילין ספרים מפני שמקלקלן שהקלקול מצוי בהן מה שאין כן בשופר אינו מתקלקל כשזה יתקע בו.

The Teshuvot Maimon wrote explicitly that it is because they do not lend books, because they are damaged, damage is common. As opposed to the shofar, which is not damaged when he blows it.

24. Rabbi David Halevi, Taz Yoreh Deah 221:43

דודאי התורה משמחת לב שהרי אסור ללמוד בימי אבלו, א"כ לא דמיא האי מצוה לשאר מצות דאמרינן לאו ליהנות ניתנו, אלא בזה נמשך הנאה לאדם.

Certainly, Torah gladdens the heart, for one cannot learn when in mourning. If so, this mitzvah is not like other mitzvot, where we say that they are not for pleasure; in this, a person receives pleasure.

25. Rabbi Avraham Price, Comments to Sefer Chasidim 330 (Vol. 1 pp. 180-181)

בלימוד יש כאן שני דברים: א) הלימוד בשעה שלומד וזו היא מצות עשה, ב) הידיעה שהאדם קונה לו לעצמו על ידי הלימוד, וידיעה זו נשארת לו לאדם גם אחר הלימוד, ומידיעה זו יש לו לאדם הנאה, וידיעה זו אפשר דאינה נכללת בכלל המצוה של לימוד...

In learning there are two elements: 1) One's learning when learning, and this fulfills a commandment; 2) The knowledge one acquires for himself by learning, and this knowledge remains with a person after the learning, too. And from this knowledge one gains pleasure, and this knowledge may not be included in the mitzvah of learning...